

#GENETSKO ISTRAŽIVANJE#

Svi smo čuli za stereotipe poput onoga da su rotvajleri i pit bullovi agresivni, dok su labradori i zlatni retriveri izrazito prijateljski raspoloženi psi.

No genetsko istraživanje objavljeno u časopisu Science, provedeno na više od 2000 pasa i upareno sa 200.000 upitnika koje su ispunili vlasnici, pokazuje da su ove pretpostavke uglavnom neutemeljene.

Naravno, mnoge bihevioralne osobine mogu se naslijediti – ali u okviru modernog shvaćanja pasmina samo djelomično možemo predvidjeti kako će se pas ponašati – a gotovo je nemoguće predvidjeti hoće li pas biti privržen ili sklon agresiji.

"Iako genetika utječe na osobnost psa, specifična pasmina nije dobar prediktor osobnosti", kazala je jedna od autorica istraživanja, Elinor Karlsson s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Massachusettsu.

"Otkrili smo da su kriteriji za definiranje zlatnog retrivera njegove fizičke karakteristike - oblik ušiju, veličina, boja i kvaliteta dlake, a ne i je li pas prijateljski nastrojen", dodala je.

Druga autorica studije, Kathleen Morill objasnila je da bi razumijevanje odnosa između pasmine pasa i njihova ponašanja mogao biti prvi korak ka razumijevanju toga koji su geni odgovorni za neka psihijatrijska stanja kod ljudi, kao što su primjerice opsesivni poremećaji.

"Iako pse ne možemo upitati o njihovim problemima, mislima ili tjeskobama, znamo da vode bogat emocionalni život i doživljavaju poremećaje koji se očituju i u njihovu ponašanju", rekla je.

Implikacije za zakonodavstvo

Istraživači su sekvencionirali genom 2155 jedinki čistokrvnih i mješovitih pasmina, nastojeći otkriti genetske varijacije koje bi mogle predvidjeti ponašanje pasa te su ih potom usporedili s odgovorima iz 18.385 anketa provedenih među vlasnicima kućnih ljubimaca iz Darwinove arke.

Stranica Darwinova arka je otvorena baza podataka za pseće osobine i ponašanje.

Budući da su postojeći stereotipi toliko moćni tim je osmislio svoje upitnike kako bi u obzir uzeli pristranost vlasnika.

Uspostavili su standardne definicije za osobine kao što su prirodna predispozicija psa da slijedi upute, društvenost psa i čovjeka (koliko su psi ugodni u kontaktu s ljudima, uključujući i strance) i motoričke obrasce usmjerene na igračke (koliko su psi zainteresirani za igračke).

U upitniku su postavljena pitanja o fizičkim i estetskim značajkama.

Karlsson i Morill u psećem su genomu pronašle ukupno 11 mjesta povezanih s razlikama u ponašanju, uključujući i poslušnost, vraćanje predmeta vlasniku, usmjeravanje na plijen i zavijanje.

Kod ovih ponašanja, pasmina ima određenu ulogu – primjerice bigli i lovački psi skloni su zavijanju, border collieji su poslušni, dok su shiba inui najčešće manje poslušni.

No uvijek postoje iznimke.

Tako su labradori najmanje skloni zavijanju. Tek 8 posto ih je tomu sklono. 90 posto hrtova nije zakapalo svoje igračke, dok je za 3 posto njih to bila uobičajena radnja.

"Kada smo sagledali faktor agnostičkog praga koji uključuje pitanja o tome jesu li psi agresivno reagirali na neke pojave, nismo uočili značajan utjecaj pasmine."

Pasmina je objasnila samo 9 posto razlika u ponašanju, dok se dob pokazala dobrim prediktorom za neke osobine poput igre s igračkama. Međutim, pokazalo se pet puta vjerojatnijim da će pasmina odrediti fizičke osobine psa.

Ova ideja protivi se široko rasprostranjenim pretpostavkama na kojima se temelji zakonodavstvo.

Na temelju tih pretpostavki Britanija je zabranila uzgoj i posjedovanje pit bull terijera, a isto su napravili i brojni gradovi u SAD-u.

Ljudski poremećaji

Prije 1800. godine psi su prvenstveno birani za funkcionalne uloge poput lova, čuvanja i ovčarenja, naglasili su istraživači.

"Suprotno tome, moderno shvaćanje pasmina temelji se na fizičkom idealu i čistoći loze, a potječe iz viktorijanskog vremena", napisale su znanstvenice.

Moderne pasmine nositelji su genetske varijacije svojih drevnih predaka, ali ne u jednakom postotku, što objašnjava razlike u ponašanju unutar pasmine.

Idući koraci su, tvrdi Morill, dublje istraživanje kompulzivnih ponašanja u pasa i njihove povezanosti s opsesivno-kompulzivnim poremećajem u ljudi.

Iznenadujuće je otkriće da je pseća druželjubivost prema ljudima "iznimno nasljedna u pasa", iako ne ovisi o samoj pasmini.

Istraživači su pronašli mjesto u psećem genomu koje bi moglo objasniti četiri posto odstupanja u društvenosti među jedinkama – i to mjesto poklapa se s mjestom zaslužnim za formiranje dugoročnog sjećanja u genomu ljudi.

"Moguće je da će nam bolje razumijevanje pseće društvenosti i sklonosti ljudima pomoći da otkrijemo kako se mozak razvija i uči. Mislim da smo s dosad obavljenim samo zagrebli površinu", kazala je Morill. (Hina)

Suprotno uvriježenom mišljenju pasmina ne određuje karakter psa

Kategorija: MAGAZINAžurirano: Ponedjeljak, 02 Svibanj 2022 10:34

Objavljeno: Ponedjeljak, 02 Svibanj 2022 10:34

